

Supplerende arbejdsmarkedsrettet undervisningsforløb – vaskeri

Målgruppe: DU1 eller DU2-start

Ingen skriftsproglige forudsætninger

(Foto: Sygehusvaskeriet, Vejle set fra p-huset https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sygehusvaskeriet,_Vejle_2.jpg)

Forløbet tager udgangspunkt i, at kursisterne arbejder i vaskeribranchen, men store dele af indholdet er alment arbejdsmarkedsrettet, og er ment som et supplement til mobilspillet *Workedplays*.

Antal mødegange, gentagelser og variationer i den enkelte øvelse kan tilpasses efter hvor lang tid der sættes af til forløbet.

Generelle kommentarer:

- Alt materiale gennemgås flere gange, både i input- og andre faser
- Kursister gentager, og får feedback og stilladsering fra lærer og medkursister
- Alt kan gennemgås i sproggrupper så alle sprog kommer i spil
- Billeder og genstande deles ud/rundt, så alle kan se på dem og koble det visuelle, taktile og sproglige
- Kursisters egne historier kan skrives ned, og der kan arbejdes videre med dem i lyd og billeder
- Visuelt kan der bruges skrevne navne, symboler, tal, billeder (foto eller tegning) og film
- Der kan også bruges kort over arbejdspladsen

Et godt undervisningsforløb starter med introduktion og kontrolleret øvelse af nyt sprogligt stof, hvor kursisterne gentager ord, du introducerer. Øvelserne breder sig derefter ud til aktiviteter, hvor kursisterne får flere valg indenfor en konstrueret ramme.

- Alysian Croydon

Tørrestation - videofilm

(Foto: <https://www.denoffentlige.dk/alle-berendsens-vaskerier-er-svanemaerkede-men-hvad-betyder-det-egentlig>¹)

Materiale: video med instruks og speak, still-billeder fra video, batchsedler, poser med vådt/fugtigt/tørt tøj.

- Læreren viser et billede af tørrestationen med rækken af maskiner af forskellige størrelser og sætter ord på fx "tørretumbler, lille tørretumbler, stor tørretumbler, små vogne, store vogne, vådt tøj, tørt tøj".
- Klassen ser en video, som forklarer arbejdet.
 - Viser og speakes: Hente vådt tøj >> Det skal være vogne fra samme batch >> tøjet lægges i en maskine, der passer til mængden >> man vælger tørretid >> man vælger temperatur >> man vælger nedkølingstid >> man starter maskinen >> når tiden er gået tjekker man, om tøjet er tørt >> hvis ikke, giver man det en kortere ekstra periode >> tøjet er fugtigt / ekstra tid >> tøjet er tørt >> tøjet tages ud og lægges i vogn >> tøjet sendes til foldning/rulning
- Nu ser klassen den første del af videoen igen (våd/tør og batch). Læreren stopper, hvor det giver mening.
 - Hvad kan I huske?
 - Læreren skriver kursisternes ord og sætninger op på tavlen.
 - Klassen ser den første del igen.
 - Kan I huske mere denne gang?
- Matchøvelse med batchsedler.
 - Læreren viser eksempler på batchsedler, hvor batchnummeret matcher, og andre hvor det ikke gør, og forklarer, at de skal matche.
 - Klassen inddeles i grupper eller par som hver får et antal batchsedler, som skal matches to og to ligesom det blev illustreret i videoen. Det er batchnummeret, der er afgørende.

¹ Illustrationer skal tjekkes og evt. erstattes før udgivelse eller ekstern distribution.

- Vådt eller tørt tøj?
 - Klassen samles omkring et bord, hvor læreren viser, noget tørt, fugtigt og vådt tøj. Tøjet sendes rundt til alle, mens læreren gentager, vådt, fugtigt, tørt.
 - Grupperne får udleveret et antal plasticposer med hver en tøjgenstand i posen. Tøjet er enten tørt, fugtigt eller vådt. Gruppen skal fortælle hinanden, om hvordan tøjet er, ved at røre ved det samme tøj på skift.
- Klassen genser den næste del af videoen (vælge tid/temperatur)
 - Hvad kan I huske?
 - Læreren skriver kursisternes ord og sætninger op på tavlen.
 - Klassen ser den første del igen.
 - Kan I huske mere denne gang?
- Vælg tid/temperatur
 - Læreren viser på SmartBoard billeder af tørretumblersens display fra filmen.
 - Læreren forklarer og viser, hvordan man indstiller hhv. tørretid, køletid og temperatur, og forklarer, at hvis temperaturen er for høj, eller hvis tøjet ikke får lov at køle ned, så kan man brænde sig på det, og der kan også opstå ildebrand.
 - Kursister inviteres på skift på til tavlen for at vise, hvordan man indstiller maskinen.
 - Læreren viser hvordan man kan gøre det samme på et lamineret foto af displayet med tids- og ordbrikker. Viser og forklarer en række eksempler.
 - Kursisterne får i par udleveret billeder af maskinens display samt brikker med tal (5, 10, 15, 20 60, 70, 80, 90) og brikker med ordene "tørre", "tid", "minutter", "køle", "temperatur" og skal arbejde med indstillingerne. Den ene kursist kan fx bede om at få maskinen sat på 70 grader og 25 minutter, og den anden skal indstille det.
- Lytteøvelse – multiple choice hvor lærer læser op
 - Kursisterne får udleveret et ark med 5 pkt. med 3 svarmuligheder til hvert.
 - Klassen ser tørre-videoen igen. Først i sin helhed og så med pauser efter hvert trin.
 - Læreren læser svarmuligheder op fx "Spørgsmål 1" "Du lægger det våde tøj ind i maskinen", "Du lægger det tørre tøj ind i maskinen", "Du lægger det beskidte tøj ind i maskinen" etc.

Kollegasnak – billedhistorie med en fiktiv person

(Foto: <https://krifa.dk/arbejdsmiljoe/koekkenstilhed-og-kantinelarm>)

Materiale: en billedserie af en fiktiv persons weekend

- Læreren henter billederne op på SmartBoard og deler samtidig ark ud til alle grupper med de 8 billeder på
- Læreren tager nu billederne frem et ad gangen på SB og beskriver dem. Fx “Maria var på skovtur med sin familie. De grillede, spillede bold, snakkede sammen, grinte og hyggede sig”
- Grupperne får tid til at tale sammen om billedserien på alle de sprog de kan
- Grupperne klipper deres billedserie ud, og blander billederne. Så skiftes de i gruppen til at vælge et billede, beskrive det, spørge ind til det, og de hjælpes ad om at lægge billederne i rigtig rækkefølge.
- Lytteøvelse: Læreren læser en monolog i første person op for klassen, idet billednummeret oplyses. Her fortæller Maria selv om sin weekend. Kursisterne har fået et ark med billedserien i tilfældig rækkefølge og skal nu skrive billednumre på.
- Læreren viser i plenum hvordan man kan spørge ind til en kollegas fortælling om sin weekend. Læreren spørger en kursist, hvad denne lavede i weekenden og spørger ind til yderligere detaljer. Bagefter beder Læreren kursisten om at spørge, og Læreren fortæller mens hele klassen spørger ind til yderligere detaljer.
- Klassen får papir og skal tegne deres weekend.
- Kursisterne fortæller hinanden om deres weekend ud fra billederne og spørger yderligere ind.
- En kursist fortæller om en nabokursists weekend, og Læreren skriver fortællingen op på tavlen. Dette kan gøres med alles fortælling og der kan laves et hæfte som alle kan få til at tage med hjem.

At bede om fri – forskellige situationer

(Foto: <https://www.co3.dk/kontakt>)

Materialer: Lydfiler med dialoger

I denne del af forløbet skal klassen arbejde med (telefon)samtaler mellem medarbejdere og deres chef (nærmeste leder).

Klassen arbejder med de forskellige dialoger, som er optaget som lydfiler, ved at høre dem i deres helhed, evt. delvist også, hvis det giver mening, træne dialogen, genfortælle situationen og producere egne dialoger efter samme model.

1. Læreren introducerer emnet ved at tale med klassen om hvordan man normalt snakker med sin leder, når man har behov eller ønske om frihed i forskellige situationer. Hvis man er syg vil det fx normalt være nødvendigt at tage samtalen via telefon, mens det i andre situationer kommer an på, hvor tæt man til daglig arbejder sammen med sin leder, hvorvidt det giver mening at ringe eller bare komme forbi.
2. Klassen hører den første dialog om sygemelding (evt. også delvist, hvis den føles for lang).
3. Læreren spiller de enkelte sætninger et par gange hver, og beder kursisterne gentage dem.
4. Læreren forklarer, hvad dialogen handler om
5. Kursisterne snakker i (sprog-) grupper om hvad dialogen handler om, og prøver at huske så meget som muligt.
6. Klassen hører dialogen igen. Kursisterne får udleveret et ark med 5 punkter og 3 svarmuligheder A, B, C. Læreren læser svarmulighederne op og kursisterne sætter kryds.
7. Så skal kursisterne lave deres egne dialoger ved fx at vælge en sygdom, et navn på lederen, en ugedag, hvor de er blevet syge, hvor længe de tror, det varer etc. Og så skal de skiftes til at spille leder og medarbejder.
8. Dialogerne kan evt. optages, lyttes til i klassen og kommenteres.

Dialog 1	Sygemelding - mandag morgen
Leder	Renligkøbings Dampvaskeri, det er René
Medarbejder	Hej René, det er Shivan
Leder	Hej Shivan, hvordan går det?
Medarbejder	Ja, det går ikke så godt. Jeg er desværre blevet syg. Jeg hoster, og jeg har feber og jeg har også meget ondt i hovedet.
Leder	Nå, for pokker. Det er jeg da ked af at høre. Hvor længe har du været syg?
Medarbejder	Siden i lørdags
Leder	Okay. Er du ved at være rask, tror du, eller kommer det til at vare noget tid endnu?
Medarbejder	Jeg er ikke sikker. Jeg har det stadig dårligt.
Leder	Okay, men du ringer bare så snart du føler dig rask. Husk at ringe inden kl. 12 dagen før du kommer tilbage på arbejde.
Medarbejder	Okay, det skal jeg nok.
Leder	Okay. God bedring Shivan
Medarbejder	Tak Hej, hej.
Leder	Hej, hej.

Dialog 2	Håndværker fra boligselskabet - januar måned
Leder	Renligkøbings Dampvaskeri, det er René
Medarbejder	Hej René, det er Shivan
Leder	Hej Shivan, hvordan går det?
Medarbejder	Det går fint, tak. Men jeg kan desværre ikke komme på arbejde til tiden her til morgen.
Leder	Nå, hvorfor ikke?
Medarbejder	Fordi der er problemer med varmen. Vores lejlighed var helt kold, da vi stod op her til morgen
Leder	Nå, for søren da. Det lyder ikke godt
Medarbejder	Nej, det er et stort problem. Og hvis jeg ikke får det repareret, så er det stadig koldt, når min kone kommer hjem med børnene i eftermiddag.
Leder	Ja, det går ikke. Men har du ringet efter en håndværker?
Medarbejder	Ja, jeg har ringet til boligselskabet, og de siger, at de sender en medarbejder. De kommer kl. 10.
Leder	Okay, ja, men det er der jo ikke noget er gøre ved.
Medarbejder	Nej, desværre. Men jeg skal nok komme på arbejde, så hurtigt jeg kan.
Leder	Ja, ja, tag det nu roligt. Det vigtigste er, at I får varme i lejligheden igen. Du kommer bare, når du kan.
Medarbejder	Tak Hej, hej.
Leder	Hej, hej.

Dialog 3	Forlænget weekend - juli måned
Leder	Renligkøbings Dampvaskeri, det er René
Medarbejder	Hej René, det er Shivan
Leder	Hej Shivan, hvordan går det?
Medarbejder	Det går fint, tak.
Leder	Hvad kan jeg gøre for dig?
Medarbejder	Jeg vil spørge dig, om jeg kan få fri på fredag. Vi planlægger at tage på en tur til London i weekenden, og vi vil gerne tidligt afsted.
Leder	Ja, men kan I ikke bare tage direkte til lufthavnen efter arbejde?
Medarbejder	Jo, men flybilletterne til London er billigere om morgenen, og så har vi også længere tid derovre.
Leder	Nå, ja det kan jeg godt se. Du har jo også haft en del overarbejde i den sidste tid. Så det er okay.
Medarbejder	Tak for det René, det bliver min familie glad for at høre.
Leder	Super. Du må hilse dem, og hav en rigtig god tur.
Medarbejder	Tak skal du have. Vi ses.
Leder	Ja, vi ses. Hej, hej.

Forslag til andre dialoger, som kan laves og bruges på samme måde som ovenstående:

- Dit barn har feber og er forkølet, og du vil ringe til din chef og melde barn syg.
- Du har fået en tid til tandlægen i arbejdstiden, og du vil ringe til din chef og bede om fri.
- Du skal til samtale på dit barns skole, og du vil ringe til din chef og bede om fri til det.
- Vaskemaskinen eller tørretumbleren i produktionen melder fejl. Du kontakter en kollega for at bede om hjælp.
- Der er ikke flere ledige vogne. Du beder en kollega om hjælp.
- Du skal bruge en saks til at klippe strips over med, men du ved ikke hvor der er en. Du beder en kollega om hjælp.
- Nogle stykker linned eller tøj har ikke noget label. Du spørger en kollega, hvad I skal gøre.